

Mamchenko, V., and Chernobryvets, L. "Normirovaniye truda" [Labor regulation]. *Sbornik sistematizirovannogo zakonodatel'stva*, no. 5 (2005): 146-154.

Makarova, H. S. "Analiz ekonomichnogo potentsialu pidpriyemstv budivelnoi haluzi Donetsko-Prydniprovskoho rehionu"

[Analysis of the economic potential of the enterprises of building industry of the Donetsk-Pridneprovsk region]. http://www.nbv.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Vdnuet/econ/2011_4/Makarova.pdf

Rohozhyn, P. S., and Hoiko, A. F. *Ekonomika budivelnykh orhanizatsii* [Economy construction organizations]. Kyiv: Skarby, 2011.

УДК 657.1.012.1-504.062

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНИХ ФОРМ РЕАЛІЗАЦІЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ СКЛАДОВОЇ СОЦІАЛЬНИХ ЗВІТІВ КОРПОРАЦІЙ

© 2016 ПРИТУЛА М. Ю.

УДК 657.1.012.1-504.062

Припула М. Ю. Порівняльний аналіз економічних форм реалізації екологічної складової соціальних звітів корпорацій

У статті проведено порівняльний аналіз соціальних звітів корпорацій, які займають лідируючі позиції в галузях, щодо розкриття інформації про їх соціальну, екологічну та природоохоронну діяльність. Доведено, що саме соціальна звітність є основною платформою для відображення позитивних і негативних сторін організаційної діяльності, а також для збору інформації, яка може впливати на політику компанії, стратегію та операції на постійній основі. Визначено, що відображення нефінансових показників діяльності підприємств України здійснюється у вигляді або звітів, або просто інформації на сайтах компанії. Обґрунтовано, що загалом повноцінну нефінансову звітність (Звіт про сталий розвиток, Звіт про корпоративну соціальну відповідальність) готують компанії, які мають іноземний капітал або реалізують продукцію на експорт у високорозвинуті країни. Визначено, що основними видами діяльності компаній у сфері охорони навколишнього середовища є ресурсо- та енергозбереження, зниження рівня забруднення атмосферного повітря, зниження обсягів водоспоживання, організація «зелених офісів», підвищення екологічної освіти і культури населення.

Ключові слова: соціальна звітність, нефінансові звіти, екологічна відповідальність, ресурсозбереження.

Табл.: 1. **Бібл.:** 10.

Припула Мар'яна Юрїївна – асистент, кафедра фінансів та економіки природокористування, Національний університет водного господарства та природокористування (вул. Соборна, 11, Рівне, 33028, Україна)

E-mail: marjanochka-pr@mail.ru

УДК 657.1.012.1-504.062

Припула М. Ю. Сравнительный анализ экономических форм реализации экологической составляющей социальных отчетов корпораций

В статье проведен сравнительный анализ социальных отчетов корпораций, которые занимают лидирующие позиции в отраслях, по раскрытию информации об их социальной, экологической и природоохранной деятельности. Доказано, что именно социальная отчетность является основной платформой для отображения положительных и отрицательных сторон организационной деятельности, а также для сбора информации, которая может влиять на политику компании, стратегию и операции на постоянной основе. Установлено, что отражение нефинансовых показателей деятельности предприятий Украины осуществляется в виде или отчетов, или просто информации на сайтах компаний. Обосновано, что в целом полноценную нефинансовую отчетность (Отчет об устойчивом развитии, Отчет о корпоративной социальной ответственности) готовят компании, которые имеют иностранный капитал или реализуют продукцию на экспорт в высокоразвитые страны. Определено, что основными видами деятельности компаний в сфере охраны окружающей среды являются ресурсо- и энергозбережение, снижение уровня загрязнения атмосферного воздуха, снижение объемов водопотребления, организация «зеленых офисов», повышение экологического образования и культуры населения.

Ключевые слова: социальная отчетность, нефинансовые отчеты, экологическая ответственность, ресурсосбережение.

Табл.: 1. **Библ.:** 10.

Припула Марьяна Юрьевна – ассистент, кафедра финансов и экономики природопользования, Национальный университет водного хозяйства и природопользования (ул. Соборная, 11, Ровно, 33028, Украина)

E-mail: marjanochka-pr@mail.ru

UDC 657.1.012.1-504.062

Prytula Mariana Yu. A Comparative Analysis of the Economic Forms of Implementation of the Environmental Pillar of Social Reporting by Corporations

The article is concerned with a comparative analysis of social reporting by corporations that occupy leading positions in the industry sectors, for disclosure of information about their social, environmental and conservation activities. It has been proven that particularly social reporting is the main platform for displaying positive and negative aspects of organizational performance, as well as to gather information that could affect the company's policy, strategy and operations on an ongoing basis. It is found that reflection of the non-financial indicators of activity of enterprises in Ukraine are either prepared in the form of reports, or in the form of information on the websites of companies. It has been substantiated that, in general, a full non-financial reporting (Report on sustainable development, Report on the corporate social responsibility) is prepared by companies that have foreign capital or implement products through exports to the developed countries. It has been determined that the main kinds of activities of companies in the field of environmental protection are: resource and energy saving, reduction of pollution of atmospheric air, reduction of water use, organizing green offices, increasing environmental education and the related culture of the population.

Keywords: social reporting, non-financial reports, environmental responsibility, resource-saving.

Tbl.: 1. **Bibl.:** 10.

Prytula Mariana Yu. – Assistant, Department of Finance and Environmental Economics, National University of Water Management and Natural Resources Use (11 Soborna Str., Rivne, 33028, Ukraine)

E-mail: marjanochka-pr@mail.ru

Реалізація соціальної політики компаніями повинна здійснюватися в суворій відповідності з екологічними стандартами. Саме для цього передбачено проведення екологічного аудиту, імплементацію системи екологічного управління та документування усіх

процесів. Дотримання компаніями принципів екологічної відповідальності здійснюється з метою збереження навколишнього середовища та отримання прибутку. Формування соціальної звітності корпораціями є новим концептуальним підходом до визначення соціальної та

екологічної відповідальності на основі аналізу соціальної та екологічної свідомості населення, її розвитку та трансформації.

Усе більше і більше компаній в Україні прагнуть створити стійку організаційну діяльність, налагодити процес ведення звіту, поставити цілі щодо сталого розвитку і позитивно впливати на зміни у виробництві. Саме соціальна звітність є основною платформою для відображення позитивних і негативних сторін організаційної діяльності, а також для збору інформації, яка може впливати на політику компанії, стратегію та операції на постійній основі. Тому метою статті є проведення аналізу соціальної звітності компаній України щодо розкриття інформації про соціальну, екологічну та природоохоронну діяльність.

На нашу думку, соціальна звітність, яку часто називають звітністю, в якій відображено нефінансові показники, – це сукупність певних показників діяльності компанії, що відображають середовище її існування, принципи та методи співпраці з різними зацікавленими сторонами, результати діяльності компанії в економічній, соціальній та екологічній сферах життя суспільства.

В Україні перший звіт із корпоративної соціальної відповідальності був підготовлений та опублікований у 2005 р. компанією «Систем Капітал Менеджмент» (СКМ). Така ініціативність компанії дозволила їй посісти одне з ключових місць у сфері розвитку соціальної

відповідальності бізнесу, і вже сьогодні ця компанія, єдина серед вітчизняного бізнесу, підготувала чотири соціальних звіти, два з яких – за стандартами GRI [1].

У рамках дослідження було проведено аналіз соціальної звітності компаній України щодо розкриття інформації про соціальну, екологічну та природоохоронну діяльність. У табл. 1 наведено компанії, які згідно з рейтингом займають лідируючі позиції в галузях.

Компанія «Метінвест» – це міжнародна вертикально інтегрована гірничо-металургійна група компаній, що управляє кожною ланкою у виробничому ланцюжку створення вартості: від видобутку залізорудної сировини та вугілля до виробництва напівфабрикатів і готової металопродукції. До структури Групи входять видобувні та металургійні підприємства, що знаходяться в Україні, ЄС та США, а також мережа продажів з охопленням усіх ключових світових ринків. Компанія «Метінвест», починаючи з 2008 р., постійно формує соціальні звіти та звіти зі сталого розвитку. Один із розділів нефінансової звітності має назву «Екологія», в якому описуються дані стосовно шкідливих викидів підприємствами компанії в атмосферу. Група «Метінвест» системно рухається до створення сучасного, енергоефективного та екологічно чистого виробництва. Філософія компанії у сфері природоохоронної діяльності полягає в поступовому зниженні обсягів викидів забруднюючих речовин через модернізацію виробництва і впровадження нових технологій. Загальний обсяг інвестицій Групи «Метінвест» у 2013–2014 рр. склав \$1 360 млн [2].

Таблиця 1

Рівень розкриття інформації компаніями України у нефінансових звітах

Назва компаній	Сфера діяльності	Основні розділи звітності																
		Звіт про сталий розвиток	Звіт про корпоративну соціальну відповідальність	Вступне слово керівництва	Про компанію	Економічні показники	Продукція та послуги	Персонал	Екологія	Соціальна діяльність	Нагороди	Корпоративне управління	Права людини	Суспільство	Соціальні та екологічні інвестиції	Боротьба з корупцією	Стратегічні плани компанії	Інформація про звіт
Метінвест	Металургія	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ДТЕК	Енергетика	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЛТІ Україна	Табачні вироби	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+	+	-
Оболонь	Напої	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+	-	+	+
Nemiroff	Горілчані вироби	+	+	-	+	+	+	-	-	+	-	+	-	-	-	+	-	-
Carlsberg Ukraine	Алкогольні вироби	-	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+
Coca-Cola	Безалкогольні напої	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+
UMG Group	Добування	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-	+	-
Кнауф Україна	Будівельні матеріали	+	+	+	+	+	+	-	+	-	-	+	-	-	-	-	+	-
epam Systems	ІТ	+	+	-	-	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-

Джерело: складено автором за даними офіційної нефінансової звітності підприємств.

Компанія ДТЕК – найбільша приватна вертикально інтегрована енергетична компанія України, чії підприємства ефективно працюють у сферах видобутку та збагачення вугілля, а також на ринках генерації та постачання електроенергії. У 2007 р. ДТЕК приєднався до Глобального договору ООН. Таким чином, компанія заявила про свою прихильність до 10 принципів у сфері прав людини, трудових відносин, охорони навколишнього середовища і боротьби з корупцією.

Компанія впроваджує «Програму соціального партнерства». Згідно з цим документом ДТЕК готовий забезпечити сприяння органам місцевого самоврядування у розробці планів розвитку міст з метою підвищення їхньої інвестиційної привабливості.

Стратегії соціального партнерства ДТЕК і територій діяльності Компанії розроблялися робочими групами, створеними в кожному місті та районі. До складу робочих груп входили представники органів влади, підприємці, представники громадських організацій, активні громадяни. Усі засідання проходили відкрито, інформація про них публікувалася в місцевих ЗМІ. Детальну інформацію про стратегії та про виконання проектів кожен бажаючий може отримати на партнерському сайті Програми соціального партнерства.

Окремим розділом у представленій програмі є «Природоохоронна діяльність», відповідно до якого компанія активно працює над поліпшенням екологічної обстановки в регіонах присутності та збереженням навколишнього середовища для майбутніх поколінь. Компанія інвестує кошти в оновлення устаткування і модернізацію технологічних процесів з метою зниження негативного впливу виробничої діяльності на навколишнє середовище. Загальні витрати ДТЕК на природоохоронну діяльність за 2007–2011 рр. склали 1001,7 млн грн.

Особливе місце в розвитку енергетичного бізнесу Компанії приділяється альтернативній енергетиці. У середньостроковій перспективі ДТЕК планує наростити обсяг виробництва електроенергії за рахунок будівництва та введення в експлуатацію вітроелектростанцій – екологічно дружніх джерел енергії. Цей напрямок є одним із найбільш перспективних, що дозволяє диверсифікувати бізнес і збільшити частку на ринку за рахунок нових видів джерел енергії.

3 жовтня 2011 р. у корпоративному центрі ДТЕК стартував проект «Зелений офіс», розрахований на 15 місяців. Реалізація проекту дозволить знизити вплив Компанії на навколишнє природне середовище і сприятиме формуванню соціально відповідальної моделі поведінки співробітників офісу. Пріоритетними напрямками проекту є: роздільне збирання і передання на утилізацію офісних відходів, що мають ресурсну цінність; реалізація заходів щодо раціонального використання ресурсів (тепло-, електро-, водоспоживання, споживання офісного паперу); використання «екологічно чистої» продукції (максимальне використання вторинної сировини) та ін. [3].

JTІ Україна входить до групи компаній Japan Tobacco International (JTІ), яка є одним з провідних виробників тютюнових виробів у світі. Компанія готує щороку звіт про сталий розвиток, а також звітність у

форматі GRI, згідно з якими захист навколишнього середовища є одним з найважливіших аспектів відповідальності компанії перед суспільством, а також ключом до сталого розвитку бізнесу. JTІ Україна впроваджує проекти, метою яких є зменшення дії на навколишнє середовище не тільки тому, що це правильно, а тому що це забезпечує бізнес-переваги, такі як зниження витрат і підвищення репутації. Турбота про навколишнє середовище в широкому спектрі здійснюється від закупівлі сировини до виробництва, розподілу і продажу продукції. Компанія прагне досягти прогресу в чотирьох сферах охорони навколишнього середовища: викиди парникових газів, збалансоване використання водних ресурсів, запобігання накопиченню відходів і заохочення рециркуляції, а також ефективного використання ресурсів і захисту біорізноманіття. У своїй діяльності компанія використовує офіційну екологічну Систему управління (EMS), що діє на підставі стандарту ISO 14001. Усі виробничі майданчики мають сертифікати ISO 14001 [4].

Nemiroff – перший український алкогольний бренд, що отримав офіційний статус «міжнародний» (статус «міжнародний» набуває бренд, не менше 30% продукції якого експортується). В умовах постійного розвитку компанія приділяє дедалі більше уваги екологічній результативності та запобіганню негативного впливу своєї діяльності на довкілля. «Система менеджменту навколишнього середовища Nemiroff» – документ, який демонструє екологічні принципи підприємства і містить зобов'язання Компанії виконувати законодавчі вимоги та постійно вдосконалюватися. На основі цього документа компанія ставить екологічні цілі та досягає їх. На підприємстві впроваджена система менеджменту навколишнього середовища (СМНС) відповідно до вимог ISO 14001:2004. Це допомагає звести до мінімуму ризику можливого забруднення в результаті виробничої діяльності. СМНС поширюється на всі процеси виробництва та зберігання продукції, вона доведена до відома всього персоналу.

Політика у сфері СМНС визначається керівництвом підприємства та відповідає характеру, масштабу та екологічному впливу діяльності підприємства та продукції, що випускається. Проектуючи виробничі дільниці чи технологічні вузли, компанія оцінює, яку енергоємність матиме обладнання, як воно впливатиме на навколишнє середовище. Відтак вводиться в експлуатацію лише те устаткування, що не споживає багато енергії. Крім того, на підприємстві запроваджено енергозберігаючі технології, а виробничі потужності оснащені обладнанням, що економно витрачає енергію. Наприклад, ККД котлів – 0,95%. Якщо виникає потреба зменшити втрати тепла та електроенергії, вдосконалюється та модернізується обладнання, трубопроводи пару та гарячої води. Так, у 2010 р. на підприємстві реконструювали систему технологічного холодопостачання, замінили трубопроводи, насоси та теплоізоляцію. Відповідно до вимог стандарту ISO 14001 компанія оснастила виробництво найсучаснішим очисним обладнанням. Так, для запобігання викидам парів спирту в атмосферу на заводі встановлено спиртовловлювачі.

Реалізація проекту «Зелена планета» дозволила зменшити викиди продуктів згоряння в атмосферу (вдалося попередити потрапляння в атмосферу 210 кілограмів шкідливих викидів) [5].

Carlsberg Ukraine є частиною Carlsberg Group, однієї з провідних пивоварних груп у світі з великим портфелем брендів пива та інших напоїв. До складу Carlsberg Ukraine входять заводи в м. Запоріжжя, м. Київ та м. Львів. Як компанія-виробник Carlsberg Ukraine велику увагу приділяє захисту навколишнього середовища, а тому віддає перевагу «зеленим» технологіям. Так, протягом багатьох років підприємство використовує оборотну скляну тару. Наприклад, у 2010 р. було повторно використано 400 млн пляшок. Одна з останніх екологічних ініціатив підприємства – будівництво очисних споруд для стічних вод, які дозволили знизити споживання природного газу на 12–15% і значно скоротити емісію CO₂ в навколишнє середовище. У компанії Carlsberg Ukraine розроблено та впроваджено цілий ряд проектів, які об'єднує загальний підхід: енергоефективність. Такий підхід дозволяє створити найкращий продукт при найменших витратах води та інших ресурсів. За п'ять років реалізації екологічних проектів вдалося домогтися значних результатів. З 2010 по 2014 рр. включно споживання теплової енергії скоротилося на 33%, електроенергії – на 26%, води – на 27% [6].

Система компаній **Кока-Кола в Україні** (далі – Кока-Кола в Україні) включає компанію ТОВ «Кока-Кола Україна Лімітед», ІП «Кока-Кола Беверіджиз Україна Лімітед» та ТОВ «Квас Беверіджиз». На сьогодні інвестиції системи Кока-Кола в економіку України складають 280 мільйонів доларів США та 117 мільйонів євро. Компанія прийняла Екологічну політику, основними напрямками якої є: зменшення використання води та очистка стічних вод до природного рівня; ефективне використання енергоресурсів та збереження клімату; скорочення обсягів утворення відходів та збільшення кількості їх переробки. Одним з основних механізмів реалізації цілей політики компанії є система екологічного менеджменту ISO 14001. Щороку компанія підтверджує відповідність міжнародному стандарту ISO 14001. У 2013 р., окрім аудиту за стандартом ISO 14001, компанія вдало пройшла ресертифікаційний аудит на відповідність екологічним вимогам корпоративних стандартів. «Кока-Кола в Україні» постійно інвестує в модернізацію виробничих процесів. Екологічна культура є невід'ємною частиною життя. Компанією успішно впроваджені такі проекти: повторне використання води; перехід на сухі мастильні матеріали; мийка обладнання активованою електрохімічною водою (ЕКА СІР). Для оптимізації використання сировини та матеріалів на всіх етапах виробництва Компанія постійно впроваджує інноваційні проекти. У 2012–2014 рр. компанія продовжила фокусуватися на таких ініціативах, як мінімізація параметрів півки для пакування кінцевого продукту (за товщиною і шириною); зменшення ваги пластикової пляшки; ретельний підбір постачальників при закупівлі сировини та матеріалів та ін. У звітному періоді на підприємстві «Квас Беверіджиз» було впро-

ваджено беспилеві системи транспортування солоду і зерна, що гарантує 100% потрапляння сировини у виробничий процес без забруднення довкілля. А жмих від переробленого зерна повністю передається на тваринницькі ферми регіону. У 2012 р. на території Кока-Кола Беверіджиз Україна було відкрито перший в Україні квадрогенераційний енергозберігаючий завод. Цей завод виробляє CO₂, електроенергію, пару, гарячу та холодну воду та забезпечує ними виробничі потреби Кока-Кола. Технології, що застосовані на ньому, більше ніж на 40% зменшують викиди CO₂ та на 32% підвищують енергоефективність у порівнянні з традиційними енергетичними установками [7].

UMG – компанія, яка управляє активами в сировинних напрямках і трейдингу. Основними напрямками діяльності є видобуток глини, вапняку і доломіту, переробка і реалізація побічних продуктів ТЕС, рідкісних і технічних газів, трейдинг мінеральними добривами та зерновими. Усі соціально спрямовані дії компанії UMG та її співробітників покликані чинити позитивний вплив на формування відповідального ставлення мешканців до проблем свого міста/селища й активну участь в їхньому вирішенні.

Підприємства компанії реалізують волонтерські акції в таких напрямках: «зелені» акції з прибирання сміття й висадки рослин; підготовка дитячих садків до літнього оздоровчого сезону; пропаганда ведення здорового способу життя (спорт); просвітницька робота з питань екології. У рамках підтримки традиційного всеукраїнського весняного суботника щорічно у квітні всі підприємства UMG беруть участь в акції «Чисте місто/селище». Під час акції здійснюється прибирання сміття і торішнього листя. Учасники акції діляться на дві команди, які впродовж трьох годин займаються прибиранням сміття, торішнього листя і побіленням дерев. Таким чином, холдинг привертає увагу громадськості до важливих соціальних питань (екологія, культура, інфраструктура, охорона здоров'я тощо). Щорічно UMG наприкінці квітня проводить акцію «Зробимо наш край зеленим», висаджуючи дерева на відпрацьованих виробничих площах (рекультивация). Команди, сформовані з учасників проекту, протягом трьох годин займаються садженням дерев. Висаджується більше 6000 саджанців. Таким чином, холдинг привертає увагу громадськості до важливих екологічних питань [8].

Компанія **Knauf Ukraine** є провідним підприємством європейської індустрії з виробництва будматеріалів. Основною продукцією Knauf користуються на більше, ніж 100 підприємствах Європи, Північної Америки, а також у Китаї та Ірані. Основними природоохоронними заходами, виконаними в період розширення виробництва продукції Knauf, стали: будівництво і введення в експлуатацію очисних споруд поверхневого стоку; будівництво автомийок на промислових майданчиках підприємства з водообігового системою водопостачання та очисними спорудами; оснащення джерел виділення пилу гіпсу високопродуктивними газоочисними установками [9].

Ерам System – це компанія, яка придумує, проектує, розробляє і впроваджує програмне забезпечення у сфері банківських і фінансових установ, подорожей, технологічного сектора, розваг, страхування, медицини, біотехнологій тощо. Компанія Ерам System прагне до утворення стійкого навколишнього середовища в усіх громадах, в яких працює. Програмне забезпечення компанії будується навколо стандартів КСВ ISO 26000 та підтримується в цілому на глобальному, регіональному та місцевому рівнях. У сфері ресурсозбереження компанія займається проектами зниження енергоспоживання власними сайтами, а також використовує інноваційні рішення при створенні сайтів еко-туризму або певних історичних місць [10].

ВИСНОВКИ

Отже, підсумовуючи вищевикладене, бачимо, що сучасні українські компанії формують соціальну звітність. Відображення нефінансових показників діяльності підприємств України здійснюється у вигляді або звітів, які розміщені на сайтах компаній, або просто інформації на сайті.

Загалом повноцінну нефінансову звітність (Звіт про сталий розвиток, Звіт про корпоративну соціальну відповідальність) готують компанії, які мають іноземний капітал або реалізують продукцію на експорт у високорозвинуті країни. Основними видами діяльності компаній у сфері охорони навколишнього середовища є ресурсозбереження, енергозбереження, зниження рівня забруднення атмосферного повітря, зниження обсягів водоспоживання, організація «зелених офісів», підвищення екологічної освіти і культури населення. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. **Проданчук М. А.** Нефінансова звітність – ефективний інструмент в реалізації управлінських рішень. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету*. Сер.: Економічні науки. 2013. № 2 (2). С. 202–214.
2. Екологічна безпека // Компанія «Метінвест». URL: <https://www.metinvestholding.com>
3. Корпоративна соціальна відповідальність // Компанія «ДТЕК». URL: <http://www.dtek.com/uk/corporate-social-responsibility#.WC9IndKLRdg>
4. Звіт про сталий розвиток компанії JTI». URL: http://www.jti.com/files/2814/3436/2259/JT_Group_Sustainability_Report_FY2014_.pdf
5. Нефінансовий звіт «Екосистема Неміроф». URL: https://www.unglobalcompact.org/system/attachments/18113/original/nemiroff_zvit_ukr.pdf?1350654551
6. Звіт про корпоративну соціальну відповідальність Carlsberg Group. URL: <http://carlsbergukraine.com/company/>
7. Звіт про корпоративну соціальну відповідальність «Система Кока-Кола в Україні». URL: <http://www.coca-colaukraine.com/our-company/sustainability>
8. Сайт компанії UMG. URL: http://www.ua.umgukraine.com/social_otvet_kso_proekt
9. Екологія KNAUF. URL: <https://www.knauf.ua/knauf/ekologiya>
10. Сайт компанії EPAM. URL: <https://www.epam.com/about/company/social-responsibility/environment>

Науковий керівник – Сазонець І. Л., доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності, Національний університет водного господарства та природокористування (м. Рівне)

REFERENCES

- “Ekolohichna bezpeka” [Environmental safety]. Kompaniia «Metinvest». <https://www.metinvestholding.com>
- “Ekologiya KNAUF” [Ecology KNAUF]. <https://www.knauf.ua/knauf/ekologiya>
- “Korporativna sotsialna vidpovidalnist” [Corporate social responsibility]. Kompaniia «DTEK». <http://www.dtek.com/uk/corporate-social-responsibility#.WC9IndKLRdg>
- “Nefinansovi zvit «Ekosistema Nemiroff»” [Sustainability report “Nemiroff Ecosystem”]. https://www.unglobalcompact.org/system/attachments/18113/original/nemiroff_zvit_ukr.pdf?1350654551
- Prodanchuk, M. A. “Nefinansova zvitnist - efektyvnyi instrument v realizatsii upravlynskykh rishen” [Non-financial reporting is an effective tool in the implementation of management decisions]. *Zbirnyk naukovykh prats Tavriiskoho derzhavnoho ahrotekhnolohichnoho universytetu*. Seriya: Ekonomichni nauky, no. 2(2) (2013): 202-214.
- Sait kompanii UMG. http://www.ua.umgukraine.com/social_otvet_kso_proekt
- Sait kompanii EPAM. <https://www.epam.com/about/company/social-responsibility/environment>
- “Zvit pro korporativnu sotsialnu vidpovidalnist Carlsberg Group” [Report on corporate social responsibility Carlsberg Group]. <http://carlsbergukraine.com/company/>
- “Zvit pro stalyi rozvytok kompanii JTI»” [The sustainability report of JTI]. http://www.jti.com/files/2814/3436/2259/JT_Group_Sustainability_Report_FY2014_.pdf
- “Zvit pro korporativnu sotsialnu vidpovidalnist «Systema Koka-Kola v Ukraini»” [Report on corporate social responsibility “System of Coca-Cola in Ukraine”]. <http://www.coca-colaukraine.com/our-company/sustainability>